

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **Ірина Норенко**, 1988 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2010 році Закрите акціонерне товариство «Дніпропетровський університет економіки та права» і здобула кваліфікацію магістра за спеціальністю «Маркетинг» та має диплом про перепідготовку ТОВ «Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля» за спеціальністю «Психологія». З 2008 року по 2013 рік працювала в школі Mister English на посаді директора. З 2014 року – викладач коледжу Cornerstone international community college (Канада), з 2020 року по теперішній час – викладач University Canada West, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Професійна освіта».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», м. Дніпро від «22» листопада 2024 року № 236 у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої ради –

Ольги Лебідь, доктора педагогічних наук,
професора, професора кафедри психології та
педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда
Нобеля»;

Рецензентів –

Вікторії Бикової, кандидата педагогічних наук,
доцента, доцента кафедри психології та
педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда
Нобеля»;

Ірини Олійник, кандидата педагогічних наук,
доцента, доцента кафедри психології та
педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда
Нобеля»;

Офіційних опонентів –

Оксани Резван, доктора педагогічних наук,
професора, завідувача кафедри мовної
підготовки, педагогіки та психології
Харківського національного університету
міського господарства імені О.М. Бекетова;
Олени Беспарточної, кандидата педагогічних
наук, доцента, доцента кафедри психології,
педагогіки та філософії Кременчуцького
національного університету імені Михайла
Остроградського,

на засіданні 15 січня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта **Ірині Норенко** на підставі публічного захисту дисертації «Формування мультикультурної та соціальної

толерантності майбутніх викладачів психології у процесі магістерської підготовки» за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Дисертацію виконано у ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», м. Дніпро.

Науковий керівник **Наталія Волкова**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології та педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, що повністю відповідає вимогам до оформлення дисертації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2017 року № 40.

Результати дисертаційного дослідження свідчать про виконання конкретного актуального для професійної освіти наукового завдання, а саме – формування мультикультурної та соціальної толерантності майбутніх викладачів психології у процесі магістерської підготовки шляхом упровадження авторської науково-обґрунтованої, розробленої та експериментально перевіреної моделі формування мультикультурної та соціальної толерантності майбутніх викладачів психології у процесі магістратури на підставі аксіологічного, рефлексивного, професійно-діяльнісного підходів та принципів об'єктивного сприйняття дійсності, ефективної взаємодії, екологічної комунікації, емпатії, що містить такі взаємопов'язані блоки: концептуальний, функціонально-організаційний, змістово-діяльнісний, діагностико-результативний.

Результати аналізу публікацій дисертантки засвідчили їх відповідність вимогам до оприлюднення результатів дослідження.

Здобувачка має 10 наукових публікацій, з яких: 4 статті у провідних наукових фахових виданнях України, внесених до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття у співавторстві у журналі, який входить до наукометричної бази Web of Science, 5 статей і тез доповідей у збірниках матеріалів міжнародних конференцій.

1. Норенко І. Мультикультурна і соціальна толерантність психолога. Актуальні питання у сучасні науці, 2023. № 4 (10). С. 338–350. DOI: 10.52058/2786-6300-2023-4(10)-338-349.

2. Норенко І. Компонентно-структурний аналіз мультикультурної і соціальної толерантності психолога. Теорія і методика навчання і виховання, 2024. № 56. С. 82–96. DOI: 10.34142/23128046.2024.56.06.

3. Novak I., Butsyk I., Hetman Y., Norenko I. & Derevianko D. The role of smart technologies in maintaining student motivation during distance learning. Revista Eduweb, 2024. No. 18 (2). Pp. 63–76. URL: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2024.18.02.4> (Web of Science).

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Ольга Лебідь, голова разової ради, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки ВНЗ «Університет імені

Альфреда Нобеля», м. Дніпро, без зауважень.

Вікторія Бикова, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»,
зауваження:

1. На наш погляд, у роботі забагато змістового трактування толерантності з огляду на медичну галузь.

2. Вважаємо, що представлення потребують форми роботи здобувачів у межах практики з громадськими об'єднаннями.

Ірина Олійник, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»,
зауваження:

1. У першому розділі дисертаційної роботи представлено характеристику досліджуваних наукових конструктів, їх взаємозв'язок та детермінацію, що засвідчує значну увагу авторки до вітчизняних традицій і підходів щодо сутності поняття мультикультурна і соціальна толерантність. Водночас запропонований масив інформації варто було б доповнити власними узагальненнями-міркуваннями щодо предмета аналізу та особливостей виявлення мультикультурної і соціальної толерантності у фаховій діяльності викладача психології.

2. Концептуальний блок передбачає визначення методологічної основи (аксіологічного, рефлексивного та особистісно-діяльнісного наукових підходів). Зважаючи на високий теоретичний рівень виконаної дисертаційної роботи, вважаємо, що обґрунтування авторської концепції дослідження потребує більшої аргументації на користь положень культурологічного підходу. У контексті формування мультикультурної та соціальної толерантності цей підхід спрямований на вивчення різноманітності культури, традицій і соціальних норм, формування розуміння та прийняття культурного різноманіття як природного стану сучасного суспільства, підготовку майбутніх викладачів до роботи в умовах багатокультурного середовища.

3. Безумовну практичну цінність має розроблений дисертанткою спецкурс «Етико-правові основи професійної діяльності психолога». Однак у тексті дисертації (с. 139), та в додатках (225-235) прослідковується нечіткість термінології, оскільки дисертантка почергово використовує дефініції «спецкурс», «навчальна дисципліна», «курс», «дисципліна». На наш погляд, доцільно надати уточнення, який із цих термінів є ключовим, оскільки в сучасних стандартах вищої освіти України використовується термін «навчальна дисципліна», що чітко визначає структуру і мету освітнього компонента, має чітке визначення і відповідає офіційній термінології. Застосування терміну «навчальна дисципліна» замість «курс» або «спецкурс» дозволяє зробити текст дисертацій більш академічно точним та забезпечить відповідність сучасним вимогам освітньої термінології.

Оксана Резван, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, **зауваження:**

1. Підтримуємо дисертантку у визначенні позицій професійної реалізації психолога, однією з яких є розробка фахових курсів з підвищення кваліфікації психологів. Водночас зауважуємо, що дисертація набула б більшої практичної значущості, якби авторка представила практичний досвід підготовки майбутніх викладачів психології саме до такого виду професійної діяльності (с. 62).

2. З огляду на детальне представлення дисертанткою змісту практико-орієнтованих засобів формування мультикультурної та соціальної толерантності майбутніх викладачів психології на рисунку 2.4., що є безумовно цікавим і переконливим в аспекті означення змісту експерименту, бажаною була би аналогічна візуалізація і інших методів навчання, заявлених авторкою у моделі формування досліджуваного утворення.

3. Високо оцінюючи досвід авторки у формуванні толерантності майбутніх викладачів психології, маємо зауважити на певну перевагу щодо роботи з соціальними видами інтолерантності особистості, тоді як мультикультурний аспект означеного утворення представлений у дисертації досить стисло.

4. Дещо із порушенням логіки видається представлення результатів дослідження: у структурі досліджуваного утворення виділено три компоненти: знанневий, діяльнісний і особистісний, тоді як у результуючій таблиці, що представляє критерії оцінювання сформованості мультикультурної і соціальної толерантності майбутніх викладачів психології (с. 186), крім означених критеріїв представлено ще й критерії соціальної компетентності.

Олена Беспарточна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології, педагогіки та філософії Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, **зауваження:** .

1. Підтримуємо дисертантку у виокремленні значущих ознак толерантності: умовності щодо змісту оцінювального предмету; соціального напруження – як чинника інтолерантності суспільства в цілому; спорідненості толерантності із асертивністю особистісної поведінки. Водночас звертаємо увагу на доцільність представлення практичних способів опрацювання саме цих ознак у формуванні мультикультурної та соціальної толерантності студентів-психологів.

2. Вважаємо, що виокремлення видів педагогічної діяльності психолога, які корелюють з конкретною цільовою орієнтацією (викладач психологічних дисциплін для студентів непсихологічних спеціальностей; викладач фахових психологічних дисциплін для студентів- майбутніх психологів, тренер, коуч, викладач курсів підвищення кваліфікації; психолог-просвітник для аудиторій різного соціального спрямування (с.48-49) мало би спрямувати авторку до деталізації способів роботи з толерантністю за кожним означеним видом діяльності.

3. Вважаємо дещо перевантаженим теорією підрозділ 2.3 «Експериментальна перевірка ефективності моделі формування

мультикультурної та соціальної толерантності майбутніх викладачів психології у процесі магістерської підготовки».

4. На нашу думку, виграною для представлення експерименту стала б більш широка деталізація змісту взаємодії студентів із групами ВПО – у межах асистентської практики, що безумовно, є актуальною потребою сучасного соціального запиту.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Ірині Норенко** ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Ольга ЛЕБІДЬ